

Narracje o Zagładzie

Numer 1 (7)

Pamięci Irit Amiel (1931–2021)

Rada Naukowa

Przewodniczący: Marian Kisiel (Uniwersytet Śląski)

Członkowie: Anna Artwińska (Universität Leipzig), Rachel Brenner (University of Wisconsin-Madison), Ewa Domańska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), Adam Dziadek (Uniwersytet Śląski), Dorota Głowacka (University of King's College), Michał Głowiński (IBL PAN), Ewa Graczyk (Uniwersytet Gdański), Marek Haltof (Northern Michigan University), Krzysztof Kłosiński (Uniwersytet Śląski), Katarzyna Kuczyńska-Koschany (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), Berel Lang (Wesleyan University), Jacek Leociak (IBL PAN), Fabio Levi (Università degli Studi di Torino; Centro Internazionale di Studi Primo Levi), Jerzy Madejski (Uniwersytet Szczeciński), Piotr Mitzner (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), Arkadiusz Morawiec (Uniwersytet Łódzki), Leonard Neuger (Uniwersytet Sztokholmski), Eugenia Prokop-Janiec (Uniwersytet Jagielloński), Laura Quercioli (Università degli Studi di Genova), Paweł Rodak (Uniwersytet Warszawski), Bożena Shallcross (The University of Chicago and the College), Efraim Sicher (Ben-Gurion University of the Negev), Dawn M. Skorczewski (Brandeis University), Sue Vice (The University of Sheffield)

Redakcja

Marta Tomczok (redaktor naczelna), Anita Jarzyna (zastępczyni redaktor naczelnej)

Członkowie redakcji: Anna Kisiel (Akademia WSB), Kinga Piotrowiak-Junkiert (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), Lucyna Sadzikowska (Uniwersytet Śląski), Maciej Tramer (Uniwersytet Śląski)

Współpracownicy: Bartosz Dąbrowski (Uniwersytet Gdański), Piotr Krupiński (Uniwersytet Szczeciński), Paweł Wolski (Uniwersytet Szczeciński)

Redaktorzy numeru: Anita Jarzyna (Uniwersytet Łódzki), Marta Tomczok (Uniwersytet Śląski)

Adres Redakcji

pl. Sejmu Śląskiego 1
40-032 Katowice (pokój 421)
e-mail: martacuber@interia.pl

Spis treści

Rozmowa numeru

Heroicznie dumna osobność. Z Piotrem Matywieckim o poezji Jana Śpiewaka rozmawiają Anita Jarzyna i Marta Tomczok / 7

Cywilne praktyki ludobójcze

LECH M. NIJAKOWSKI
Gwałt jako instytucja w czasie wojen i ludobójstw / 17

JOANNA OSTROWSKA
„Lepiej nie mówić”. Milczenie ofiar gwałtów wojennych z okresu drugiej wojny światowej w relacjach świadkiń / 36

EWA BIELSKA
Performanse i kody zła w praktykach genocydalnych – wybrane aspekty i egzemplifikacje / 61

BEATA PAWLETKO
Co w Polsce wiemy o blokadzie Leningradu? / 80

ANNA MAJEWSKA
Żydowskie dziedzictwo religijne w koncepcji krajobrazu konfliktu. Materialne świadectwa Zagłady i działań zbrojnych na przykładzie Nowego Cmentarza Żydowskiego w Łodzi / 95

Artykuły

JAN BOROWICZ
Współczujący świadek – ocalający Trzeci. Przekaz traumy w polsko-żydowskiej rodzinie w trylogii postpamięciowej Ewy Kuryluk / 119

ADAM REGIEWICZ

Mesjańska perspektywa opowiadań Irit Amiel / 136

KRZYSZTOF RYBAK

Zagłada i ideologia w polskiej literaturze dziecięcej XXI wieku / 155

ELISA-MARIA HIEMER

A Lesson Learned? The Image of Poland during World War II Presented by Recent German Literature and Its Perception in Public Discourses / 174

JOANNA BACHURA-WOJTASIK

Przywrócić obecność. Holocaust i Żydzi w wybranych artystycznych audycjach radiowych Marii Brzezińskiej / 194

Przekłady

ANANDA DEVI

Wzgórza / 213

KRZYSZTOF JAROSZ

Nekuja / 222

Przeglądy i omówienia

LUCYNA SADZIKOWSKA

Sama czeluść. Wiem, jak wygląda piekło. Alina Dąbrowska w rozmowie z Wiktorem Krajewskim. Warszawa, Prószyński i S-ka, 2019, ss. 368 / 237

MAŁGORZATA ŁOBOZ

Zatrzymane w pamięci. Epistolograficzne studium wojennego dramatu. Lucyna Sadzikowska: *Listy z lagrów i więzień 1939–1945. Wybrane zagadnienia.* Katowice, Wydawnictwo Księgarnia św. Jacka, 2019, ss. 325 / 246

RENATA MAKARSKA

Posthumanistyczne otwarcie języka. Czym jest post-koiné? Anita Jarzyna: *Post-koiné. Studia o nieantropocentrycznych językach (poetyckich).* Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2019, ss. 577 / 252

TOMASZ KAMUSELLA

The Jewess Hana, or Antisemitism in the Soviet Bloc. Jurij Koch: *Židowka Hana* [The Jewess Hana] (Ser: Kapsne knihi LND, Vol. 35). Illustrated by K.G. Müller. Budyšin [Bautzen, East Germany], Ludowe nakładnistwo Domowina, 1963, 114 pp. / 261

Varia

AGNIESZKA PIŚKIEWICZ-BORNSTEIN

Tam i tu / 275